

Hurís i balancins

Segons la norma general, en els noms i els adjectius acabats en una i forta, el plural termina generalment en ns, cosa que suposa, en els polisíl·labs, la pèrdua de l'accent gràfic. En la majoria de casos aquesta norma s'aplica sense cap vacil·lació, d'una manera ben espontània, i tothom diu, així, camins, cargolins, coixins, destins, divins, escorpins, molins i violins, sense necessitat de recordar què preceptua la norma.

En canvi, no s'esdevé una cosa semblant en uns quants casos concrets, en els quals sí que sorgeix alguna vacil·lació, que més d'un cop es tradueix en la formació d'un plural incorrecte, obtingut amb la simple adjectiuació d'una s a la forma del singular. Els mots en què hem observat que això s'esdevé són els següents: afí, babuí, balanci, baldaquí, borsequí, burí, filaberquí, maniquí, marroquí, i robí. Convé recordar, per tant, que els plurals d'aquests mots són ben bé afins, babuïns, balancins, baldaquins, borseguins, burins, etc., i no «afis», «babuis», «balancis», «baldaquis», etc., formes incorrectes que s'han d'evitar.

Existeixen, és cert, i convé tenir-ne notícia exacta, uns quants casos de plurals sense n: els dels mots benjui, bengali, bisturi, espaní, esquí, frenesi, organdi, tití i xacolí, les notes musicals mi i si, i l'afirmació sí, els quals prenen solament una s: benjuís, bengalis, bisturis, espahis, esquís, etc. (però mai el conjunt es: «bengalies», «esquies», etc.).

Notem, encara, un parell de casos especials: alambí (i no «alambic»), que fa, per tant, en el plural, alambins, i contràriament, quiquiriquí, amb c final (i no «quiquiriqui»), i el plural del qual és, doncs, quiquiriquics. Aquest mot, d'un claríssim origen onomatopèic, designa no solament el cant del gall sino també, en algunes comarques, l'especie vegetal més generalment anomenada roseïla

ALBERT JANE